

SPRAVODAJCA MESTA SPIŠSKÁ STARÁ VES

STAROVEŠŤAN

Číslo 84

• 17. ročník

júl 2023

• www.spisskastaraves.sk

• mesto@spisskastaraves.sk

Obzretie sa za 46. ročníkom Zamagurských folklórnych slávností

Zamagurské folklórne slávnosti sa aj tentokrát začali tradičnou živou pozvánkou v zamagurských obciach, na ktorej participovali DFS Kutníček a FS Maguranka. Účinní prichádzajúci z dvoch smerov sa stretli v našom meste, aby sa zúčastnili krojovanej sv. omše v Kostole Nanebovzatia Panny Márie. Následne spomínané súbory doplnené o DFS Pieniny a Rovinka predviedli svoje umenie na pódiu pri kultúrnom dome. A len čo doznali posledné tóny, piatkový program pokračoval v zasadačke kultúrneho domu predstavením knižnej novin-

na pltiach na Dunajci v Červenom Kláštore. Počas dňa až do neskorých večerných hodín si mohli diváci pozrieť na Hlavnej scéne v Kúpeloch Smerdžonka niekoľko tematických programov: Z batôžka, Reč pastierska, Rozdelení hranicou, spojení koreňmi a Vážení a zatratení. Zaujímavá bola aj Škola tanca či Škola spevu s divákmi. Pre menších divákov bola pripravená v rámci pódia Ramagu Rozprávka o Piečibrodovi a legenda Čertová skala. Zaujímavé boli aj sprievodné podujatia: trh remesiel, hájik, v ktorom sa nachádzal detský kútik i kolotoč,

ky z vydavateľstva Goralinga, rozprávke knihy Viktora Majerika a Mariána Servátka Pastierik na zlatom voze, na ktorej sa okrem spoluautora Mariána Servátka zúčastnil i ilustrátor Martin Kellenberger, ako aj Milica Majeriková-Molitoris a Ingrid Majeriková, ktoré rozprávky literárne upravili. Bohatý piatkový program pokračoval vystúpením Fišbandy v Ateliéri Ramagu.

Sobotňajší program otvoril krojovaný splav účinkujúcich

výstava Zamagurie vo fotografiách či diskusia o pastierskej kultúre. Výstava a prednáška Z druhej strany Zamaguria, ktorú pripravil Spolok Slovákov v spolupráci s vydavateľstvom Goralinga venovaná histórii a súčasnosti obcí, ktoré v roku 1920 pripadli Poľsku, nadviazala na už spomínaný večerný program Rozdelení hranicou, spojení koreňmi, v ktorom okrem domácich súborov spoločne vystúpili i účinkujúci z druhej strany Zamaguria,

k čomu došlo prakticky prvýkrát v histórii tohto festivalu. Zároveň prvýkrát v rámci ZFS bola uvedená do života kniha. Uvedenie bolo o to vzácnejšie, že išlo o knihu z nášho regiónu plnú zamagurských rozprávok. Bohatý sobotňajší program zavířila veselica pod taktovkou Ludovej hudby bratov Jendrichovských.

Nedela sa, ako už býva na našom festivale zvykom, začala krojovanou sv. omšou, po ktorej nasledoval program nazvaný Stretnutie pod Trom Korunami. Po jeho skonče-

ní sa k slovu dostalo Divadlo Ramagu a jeho pásmo v goralskom nárečí nazvané Gurolske pošodky. Vyvrcholením nedeľňajšieho popoludnia bolo vystúpenie speváka rusínskych ľudových piesní Štefana Šteca a kapely Fajta.

46. ročník ZFS ubehol ako voda. Festival, ktorý si po koronakríze hľadá svoju tvár a bojuje o priazeň divákov a v pre kultúru neprajných časoch aj o existenciu, opäť ukázal, že má svoje opodstatnenie a dúfajme i budúcnosť.

AD

INFORMÁCIA

zo zasadnutia mimoriadneho MsZ Spišská Stará Ves zo dňa 9. mája 2023

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a:

A) schválilo:

- rozpočtové opatrenie 1/2/2023.

INFORMÁCIA

zo zasadnutia MsZ Spišská Stará Ves zo dňa 29. júna 2023

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a:

A) schválilo:

- VZN č. 3/2023 o podmienkach pridelovania bytov na nájom v bytových domoch postavených s podporou štátu
- záverečný účet mesta za rok 2022 bez výhrad v zmysle § 16 ods.1 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších zmien a doplnkov; celoročné hospodárenie mesta bez výhrad v zmysle § 16 ods. 1 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších zmien a doplnkov. Výsledkom hospodárenia v zmysle § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona 583/2004 je schodok vo výške 14 104,17 €. Z tohto schodku sú vylúčené účelovo určené finančné prostriedky zo ŠR vo výške 69 134,77 €. Takto zistený schodok vo výške 83 238,94 € je vysporiadaný z prebytku finančných operácií; tvorbu rezervného fondu v zmysle § 16 ods. 6 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších zmien a do-

plnkov vo výške celkového upraveného prebytku hospodárenia za rok 2022, čo predstavuje sumu 136 738,46 €; použitie rezervného fondu na financovanie kapitálových výdavkov do sumy 100 000 €.

- rozpočtové opatrenie č. 1/3/2023
- zámer mesta majetkovoprávne vysporiadať pozemky v lokalite pri cintoríne
- predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci výzvy č. 2/2023/ SRR – Podpora infraštruktúry pre pohybové a voľnočasové aktivity na predkladanie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v oblasti podpory regionálneho rozvoja s názvom „Obnova atletickej dráhy a športovísk v ZŠ“ (ďalej len „projekt“) a zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci, financovanie projektu s celkovými oprávnenými výdavkami a zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške min. 5 % spolufinancovania.
- výmenu pozemkov o výmere 177 m² v k. ú. Spišská Stará Ves – parc. KN-C č.

3270/3 a par. KN-E č. 3061/1 medzi žiadateľom Pavlom Lachom, Spišská Stará Ves a Mestom Spišská Stará Ves

- udelenie Čestného občianstva mesta Spišská Stará Ves doc. ThDr. Andrejovi Filipekovi SJ, PhD. pri príležitosti 75 rokov života a 50 rokov kňazstva za zviditeľňovanie a šírenie dobrého mena mesta Spišská Stará Ves
- odmenu hlavnej kontrolórky vo výške 15 % z platu za 1. polrok 2023

B) vzalo na vedomie:

- správu o plnení uznesení.
- stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu mesta
- správu o vykonaných kontrolách hlavnej kontrolórky.
- oznámenie Ing. Gabriely Stanekovej o vzdaní sa funkcie hlavného kontrolóra k 30. 6. 2023

C) neschválilo:

- zámer odpredaj časti pozemku – parc. C KN 273/1, druh pozemku – zastavaná plocha a nádvorie Jánovi Krolákovi, Spišská Stará Ves.

Záverečný účet mesta Spišská Stará Ves za rok 2022

Záverečný účet je dokument, ktorý prezentuje výsledky rozpočtového hospodárenia mesta za rozpočtový rok a majetkovú situáciu za účtovné obdobie. Záverečný účet Mesta Spišská Stará Ves za rok 2022 rekapituluje údaje o plnení rozpočtu a finančnom hospodárení Mesta Spišská Stará Ves a organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2022 je prebytok 207 052,23 €. Z tohto prebytku sú vylúčené účelovo určené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu vo výške 70 268,77 €. Takto upravený výsledok hospodárenia vo výške **136 783,46 €** je zdrojom tvorby rezervného fondu pre rok 2023.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA MESTA SPIŠSKÁ STARÁ VES ZA ROK 2022

PRÍJMY				VÝDAVKY			
ROZPOČET		SKUTOČNOSŤ	%	ROZPOČET		SKUTOČNOSŤ	%
<i>Bežné príjmy</i>				<i>Bežné výdavky</i>			
	3 233 093,00	3 169 270,63	98,03		3 148 323,00	3 020 402,45	95,94
Mesto	3 093 693,00	3 029 791,15	97,93	Mesto	1 127 612,00	1 024 729,30	90,88
Školy	139 400,00	139 479,48	100,06	Školy	2 020 711,00	1 995 673,15	98,76
<i>Kapitálové príjmy</i>				<i>Kapitálové výdavky</i>			
Mesto	1 181 423,00	418 079,87	35,39	Mesto	1 490 835,00	581 052,22	38,97
<i>Príjmové finančné operácie</i>				<i>Výdavkové finančné operácie</i>			
	322 280,00	320 728,63	99,52		88 360,00	99 572,23	112,69
<i>SPOLU</i>				<i>SPOLU</i>			
SPOLU	4 736 796,00	3 908 079,13	82,50	SPOLU	4 727 518,00	3 701 026,90	78,29
HOSPODÁRNIE CELKOM 207 052,23 €							
Upravený výsledok hospodárenia 136 783,46 €							

Pracovné stretnutie k okružnej križovatke

Pracovné stretnutie primátora mesta s projektantom k pripravovanej výstavbe okružnej križovatky v Spišskej Starej Vsi (pri Elande) na pôde SÚC PSK.

Pripomienky zo strany mesta boli odkonzultované a následne budú zapracované do projektovej dokumentácie.

Deň matiek

V nedeľu 21. 5. 2023 sme sa v hojnom počte stretli v našom kultúrnom dome, kde sme spoločne oslávili Deň matiek a mohli sme kultúrnym programom a vzdať úctu a vďaku všetkým mamičkam a starým mamičkam za ich obetu, starostlivosť a lásku, ktorú

nám neustále dávajú.

Ďakujeme všetkým šikovným deťom a trepezlivým učiteľom Spojenej školy za výborné kultúrne vystúpenie.

Ešte raz prajeme všetkým mamičkam nech sú zdravé, šťastné a stále usmievavé.

Prijatie jubilujúcich a nových občanov mesta

Vo štvrtok 8. júna primátor mesta Ing. Ján Kurňava privítal v obradnej miestnosti nových malých „Starovešťanov a Starovešťanky“. Aj najväčší básnik sotva nájde výraznejší a presvedčivejší symbol ľudského šťastia, ako sú blaženostou svietiace oči matky a otca pri pohľade na svoje novorodeniatko. Rodičom aj ich malým ratoľestiam odovzdal pamätňé listiny, kytičku, malú finančnú pozornosť od mesta

v hodnote 70,00 € a zaželal im, aby pre nich bolo naše mesto dobrým a bezpečným miestom na život. Toto stretnutie bolo spríjemnené vystúpením šikovných predškolákov MŠ pod vedením Alžbety Boženskej.

V ten istý deň prijali pozvanie aj jubilujúci občania na stretnutie s primátorom mesta. Ku krásnym životným jubileám poprial primátor Ing. Ján Kurňava jubilantom

pevné zdravie, mnoho radostí a veľa lásky od svojich najbližších. Odovzdal im „Pamätňý list“, kytičku a malú pozornosť. Toto vzácne stretnutie bolo príležitosťou poďakovať sa jubilantom za ich celoživotnú prácu a podiel na rozvoji nášho krásneho mestečka. Jubilantov svojim milým vystúpením potešili žiaci ZUŠ pod vedením PaedDr. Matúša Kačicu.

Ďakovný list od Ukrajincov

Sobota 10. 6. 2023 bola pre Ukrajincov z okresu Kežmarok nezapomenuteľná. Za účasti veľkého počtu sponzorov a dobrovoľníkov ľudí bol zorganizovaný výlet na krásne miesto na Slovensku - Zama-gurie, pohorie Pieniny. Obdivovali sme krásu hôr a rieky Dunajec, zaplávali si na pltiach, pocítili skutočný psychický oddych, ktorý v tomto období tak veľmi potrebujeme. Zaujímavá bola exkurzia do Červeného Kláštora a územia kúpeľov. V týchto častiach Slovenska sa zachovali úžasné prírodné miesta.

Priateľskí obyvatelia mesta Spišská Stará nás všetkých pohostili čerstvo pripraveným, chutným gulášom a sladkosťami. Všetkým deťom vytvorili veselú, hravú atmosféru na území veľkého športového štadióna. Od prvej chvíle výletu nás sprevádzali otvorení a priateľskí ľudia, ktorí si zaslúžia tisíce slov vďaky od našich detí i dospelých. Veľká vďaka všetkým ktorí zorganizovali zábavnú, nezapomenuteľnú a šťastnú dovolenku v krásnom regióne Zama-gurie a meste Spišská Stará Ves.

Яна Митякина

Páter Andrej Filipek

Bývalý poverený rektor Trnavskej univerzity doc. ThDr. Andrej Filipek SJ, PhD, v sobotu 10. júna 2023 dopoludnia oslávil vo svojej rodnej farnosti Spišská Stará Ves krásne životné jubileá – 75 rokov života a 50 rokov kňazskej vysviacky.

Profesor Miloš Lichner S.J., raz takto definoval osobnosť pátra Andreja: „zásluhy docenta Andreja Filipka sú nielen lokálne slovenského významu, ale aj európskeho a celocirkevného rozmeru. Je to pedagogická, akademická a administratívna činnosť, výchova a formácia dospelých

kresťanov, kňazov, rehoľníkov a laikov“, ďalej dodáva: „Rodák zo Spišskej Starej Vsi sa venoval pedagogickej činnosti

od roku 1992 až do ukončenia zimného semestra 2022. Prednášal systematickú a liturgickú teológiu. Osobným príkladom pedagóga a duchovným správaním ovplyvnil generácie mladých študentov, z ktorých sa medzičasom stali vysokoškolskí učitelia pôsobiaci doma a v zahraničí. Vedeckú prácu rozvíja v oblasti systematickej teológie, publikoval päť monografií, dve vysokoškolské učebnice a niekoľko desiatok vedeckých a odborných štúdií“ uviedol páter jezuita Miloš Lichner.

Slávnosť v Spišskej Starej Vsi bola pre nás všetkých zúčastnených duchovným a

ľudským zážitkom, ďalej vďačnosťou, že sme mohli zažiť prítomnosť v našej farnosti a filiálkach aktívneho, moderného, pastoračne zdatného kňaza, ktorý sa svojím príkladom zapísal do srdca a mysle mnohých veriacich.

Aj páter jezuita Filipek zažil počas svojho života krivdu štátnej bezpečnosti, ktorá mu zneprijemnila život odňatím štátneho súhlasu vykonávať kňazskú službu. Bol sledovaný a vedený v zväzkoch ŠtB ako preverovaná osoba. Ani to nezlomilo zdatného Gorala, ktorý v tento deň poďakoval Bohu za dar svojho života a kňazstva.

Zamoyski Inštitút, n. o.

Bud' odvážny

*Bud' odvážny, láska Ťa čaká.
Láska, šťastie, trápenie, keď
si sám radosť nemáš, nespávaš.
Blúdiš v spomienkach, zo
včerašieho dňa, čakáš na nový
jas slnečného lúča.*

*Slnko radosť má, pridaj sa
k nemu, jasaj, veď dôvod máš,
láska Ťa čaká. Zriekni sa strachu,
tvoj Pán to nemá rád.
Strach, nešťastie sebe aj iným
privoláš.*

*Slnečná obloha a čierny mrak,
kto na oblohe prednosť má ?
Z odvahy a lásky, víťaz sa stáva.
Strach bol porazený, láska kameň
odvalila, víťaz z hrobu vstáva.*

*Láska ťa vovedie do údolia,
kde šťastie svoj domov má.
Nechaj čo máš, strach zuteká,
a ty ku Bráne kde láska domov
má, sa priblížiš.*

Milan Budzák

Rekonštrukcia Kaplanky Najsvätejšej Trojice

Dňa 4.6.2023 sa uskutočnila slávnostná sv. omša za účasti vdp. dekana Pavla Garaja v zrekonštruovanej Kaplnke Najsvätejšej Trojice na ulici Slovenského národného povstania v Spišskej Starej Vsi. Je to barokovo-klasicistická prícestná kaplnka postavená v polovici 18. storočia.

Kaplnka prechádzala kompletnou rekonštrukciou od roku 2022. Hlavným iniciátorom a sponzorom rekonštrukcie bol Ing. Peter Výrostek, začo mu patrí naše poďakovanie.

Naše poďakovanie tak isto patrí aj všetkým, ktorí sa na tejto rekonštrukcii podieľali.

30 rokov činnosti RVC Štrba

Dňa 18. mája 2023 sa konala Výročná konferencia Regionálneho vzdelávacieho centra so sídlom v Štrbe (ďalej len RVC).

RVC vzniklo v roku 1993 ako združenie miest a obcí s hlavným cieľom – zabezpečovať odborné vzdelávanie pre predstaviteľov a zamestnancov miestnej územnej samosprávy.

Počas nasledujúcich 30 rokov sa RVC stalo neodmysliteľnou súčasťou miestnej územnej samosprávy v našom regióne. Pri jeho založení stáli najmä dve osoby: Michal Sýkora, starosta obce Štrba a Danuša Beláková, tajomníčka RVC.

Pri príležitosti 30 rokov od svojho založenia RVC podakovalo bývalým členom svojich orgánov, ako aj školiteľom a partnerom za ich dlhoročnú činnosť vykonávanú v prospech tohto združenia. Podakovanie si prevzali zakladateľ združenia Michal Sýkora, ale aj predsedovia rady združenia Katarína Miklošková (Svitavá), Desana Stromková, Ivan Čičmanec, aj Štefan Bielak a ďalšie ocenené osoby.

Ale rozhodne najväčšie podakovanie patrí Danuši Belákovovej, ktorá celých 30 rokov – od založenia RVC – ako jeho

tajomníčka ťahá činnosť tohto združenia a vďaka jej osobnému prístupu a nasadeniu si toto združenie udržalo vysoký odborný kredit aj uznania v miestnej samospráve a neustály záujem jeho členov o organizované školenia a semináre.

Združenie má v súčasnosti 230 členských obcí a miest z okresov Liptovský Mikuláš, Poprad, Kežmarok, Stará Ľubovňa, Spišská Nová Ves, Levoča a Gelnica.

Združenie má svoje orgány – najvyšším je Konferencia členov. 5-členná Rada je najvyšším výkonným orgánom združenia a kontrolná komisia. Tajomníčkou združenia od vzniku združenia Danuša Beláková, ktorej v kancelárii

RVC pomáha Vladimír Belák.

Dnes ponúka RVC svojim členom:

- organizovanie vzdelávania z dôvodu príslušných legislatívnych zmien
- aplikáciu právneho poriadku v praxi
- vytvorenie informačného a poradenského systému
- podporovanie spolupráce jednotlivých obcí a iných subjektov
- zabezpečenie odborného a osobného rastu volených predstaviteľov obce, zamestnancov obce a ich partnerov.

Naše RZTPO má zastúpenie v Rade RVC:

JUDr. Gabriel Bodnár – podpredseda rady, starosta obce Batizovce

Ing. Štefan Džurný – člen rady, starosta obce Červený Kláštor

ĎAKUJEME, ŽE TRIEDITE ODPAD

Mesto Spišská Stará Ves získalo v uplynulých dňoch certifikát za rok 2022 od spoločnosti NATUR-PACK, a. s., ktorá je zmluvne zabezpečenou organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly. Spoločnosť NATUR-PACK v ňom potvrdzuje, že obyvatelia mesta v minulom roku vyzbierali celkom 77 550 kg triedeného komunálneho odpadu.

Podakovanie patrí všetkým obyvateľom, ktorí sa separáciou odpadu na uvedenom výsledku podieľali. Ostáva už len presvedčiť aj tých ostatných, že triedenie odpadu znižuje celkové množstvo komunálneho odpadu ukladaného na skládky, čo má výrazné ekologické ale aj ekonomické dôsledky.

Pošta Spišská Stará Ves oznamuje trvalú zmenu hodín pre verejnosť

Dovoľujeme si Vám oznámiť, že s účinnosťou od 1. 6. 2023 bude na Pošte Spišská Stará Ves realizovaná zmena hodín pre verejnosť.

Hodiny pre verejnosť po zmene od 1. 6. 2023:

Pondelok, utorok, štvrtok, piatok:

8.30 – 12.00 hod.; 12.30 – 15.30 hod.,

Streda: 8.30 – 12.00 hod.; 13.30 – 16.30 hod.,

Sobota, nedeľa: zatvorené

Mestská knižnica Spišská Stará Ves

KUBO CLUB už aj v našej knižnici!

DETSKÉ KNIHY

Čo je KUBO CLUB?

Je to slovenská digitálna knižnica plná detských e-knží, ktorá je prispôbená na čítanie pre deti od 2 rokov.

KUBO CLUB prináša prístup k viac ako 1 000 detským knihám kdekoľvek a kedykoľvek.

Stačí na to mať užívateľský profil v digitálnej knižnici KUBO, ktorý si prepojíte so svojou knižnicou.

Ako na to?

Stiahnite si aplikáciu KUBO – detské knihy cez App Store, Google Play alebo na odkaze <https://app.kuboknihy.sk/>

Prihláste sa alebo si vytvorte užívateľský profil. Chodte do NASTAVENIA a kliknite na PREPOJIŤ S KNIŽNICOU.

Vyberte si svoju knižnicu a nasledujte inštrukcie.

A to je všetko! Po správnom prepojení s knižnicou sa Vám odomknú všetky knihy v KUBOvi vrátane týždenných noviniek.

Digitálna čítačka KUBO CLUB je pre vás k dispozícii na ktoromkoľvek digitálnom zariadení, stačí mať prístup na internet.

KUBO CLUB prináša prístup k viac ako 1000 detským knihám kdekoľvek a kedykoľvek. Stačí na to mať užívateľský profil v digitálnej knižnici KUBO, ktorý si prepojíte so svojou knižnicou.

Ako na to?

- Stiahnite si aplikáciu KUBO - detské knihy cez obchod   alebo na linku [//app.kuboknihy.sk/](https://app.kuboknihy.sk/)
- Prihláste sa alebo si vytvorte užívateľský profil
- Chodte do NASTAVENIA . Kliknite na PREPOJIŤ S KNIŽNICOU.
- Vyberte si svoju knižnicu a nasledujte inštrukcie.

A to je všetko! Po správnom prepojení s knižnicou sa Vám odomknú všetky knihy v KUBOvi vrátane týždenných noviniek. Digitálna čítačka KUBO CLUB je pre vás k dispozícii na ktoromkoľvek digitálnom zariadení, Stačí mať prístup na internet.

Poskytovanie dotácií na stravu v školských jedálňach

V súvislosti s poskytnutím dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa na obdobie od 1. 9. 2023 do 31. 12. 2023 v súlade so zákonom o dotáciách je zriaďovateľ školských zariadení povinný predložiť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) do 10. 8. 2023 aktualizované zoznamy oprávnených detí na poskytnutie dotácie na stravu.

V prípade detí navštevujúcich posledný ročník MŠ a ZŠ je možné dotáciu poskytnúť na stravu len za splnenia podmienky v zmysle § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, ktorou je, že rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu požiada zriaďovateľa školy, aby podal žiadosť o po-

skytnutie dotácie na stravu na toto dieťa. Žiadame preto rodičov detí, ktorým od 1. 5. 2023 nebola poskytovaná dotácia na stravu (ide predovšetkým v MŠ o žiakov posledného ročníka, v ZŠ o prvákov a piatakov z okolitých obcí, prípadne i ďalších žiakov, ktorí o dotáciu od 1. 5. 2023 nežiadali), aby najneskôr do 7. 8. 2023 odovzdali Mestu Spišská Stará Ves, p. Jurkovičovej, prízemie č. dverí 6, „návratku“ – vzor je prílohe.

Ak zo strany rodičov nebude vyjadrený záujem o poskytnutie dotácie na stravu do 7. 8. 2023, nebude na dieťa možné poskytnúť dotáciu na stravu, až kým v priebehu školského polroka o dotáciu na stravu dodatočne nepožiadajú. Žiadosť o poskytnutie dotácie na stravu je možné kedykoľvek odvolať.

V prípade mladších detí v MŠ z rodiny, ktorá je v hmotnej núdzi alebo v životnom minime je nevyhnutné túto skutočnosť preukázať a odovzdať najneskôr do 7. 8. 2023 zriaďovateľovi, t. j. Mestu Spišská Stará Ves, p. Jurkovičovej, prízemie č. dverí 6, potvrdenie o poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi alebo o životnom minime.

Všetky informácie v súvislosti s poskytovaním dotácie na stravu, vrátane tlačív – návratka, formuláre na posúdenie príjmu pre slovenské deti, ako aj deti z Ukrajiny budú zverejnené na webovom sídle ústredia: Dotácie pre deti na stravu a školské potreby > ÚPSVaR (gov.sk), Dotácie pre deti > ÚPSVaR (gov.sk) –

Prijatie maturantov

Dňa 19. mája 2023 prijal primátor mesta Ing. Ján Kurňava maturantov Gymnázia Spišská Stará Ves. Blahoželáme všetkým maturantom a prajem všetko dobré do budúcnosti.

Prijatie deviatakov u primátora mesta Spišská Stará Ves

Dňa 29. 6. 2023 prijal pán primátor mesta v obradnej sieni kultúrneho domu deviatakov spolu s riaditeľkou Mgr. Annou Kromkovou, zástupkyňou riaditeľky Mgr. Máriou Rakovou a triednymi učiteľmi Mgr. Martou Marekovou a Mgr. Jánom Gemzom. Vo svojom príhovore im poďakoval za reprezentáciu školy ako aj mesta. Poprial im veľa šťastia a úspechov v ďalšom

pôsobení na stredných školách aj v osobnom živote. Odovzdal im malý pamiatkový predmet a všetci sa podpísali do pamätnej knihy. Osobitné ocenenie za vynikajúce študijné výsledky počas celej školskej dochádzky a reprezentáciu odovzdal Diane Grivalskej, Sabíne Gurovičovej a Matejovi Kronovi. V školskom roku 2022/23 opustilo lavice deviateho ročníka 38 žiakov.

100. výročie narodenia Františka Antona Žolondeka

Dňa 10. januára 1923 sa vo Fridmane narodil slovenský kňaz František Anton Žolondek. Študoval gymnázium v Kežmarku a teológiu v Spišskej Kapitule. Za kňaza bol vysvätený 9. júna 1946 a následne pôsobil ako kaplán v Tvrdošíne a Hruštíne. Od päťdesiatych rokov začal byť prenasledovaný komunistickým režimom. Ako hruštínsky kaplán bol v roku 1950 zaistený a obvinený z velezrady. Po dvoch mesiacoch bol síce prepustený na slobodu, ale do pastorácie sa dostal až v roku 1952, kedy sa stal kaplánom v Levoči a následne kaplánom v Poprade a zároveň správcom farnosti v Liptovskej Tepličke. V roku 1954 bol opätovne z politických dôvodov zaistený a Krajským súdom v Košiciach odsúdený na tri roky odňatia slobody a tri roky straty občianskych práv.

Postupne bol väznený v Košiciach, Bratislave, Prahe-Pankáci a Valdicach. V roku 1955 bol amnestovaný a prepustený na slobodu, no nemohol nastúpiť do pastorácie, a tak pracoval ako robotník, kurič a skladník v Košiciach. Do duchovnej správy sa vrátil až v roku 1960, keď sa stal správcom farnosti Vydrník a Čenčice. Následne pôsobil ako správca v Spišskej Starej Vsi, Poprade, Veľkej Lomnici a Sedliackej Dubovej. Popri pastoračnej činnosti pracoval tajne v komisii pre katechézu Spišskej diecézy a má svoj podiel na Spišskom katechizme pre základné školy. V roku 1990 sa stal farárom v Tvarožnej, no už v októbri 1992 odišiel kvôli podlomenému zdraviu do Charitného kňazského domu sv. Jána Boska v Spišskej Kapitule, kde 25. augusta 2001 poslednýkrát vydychol. Pochovaný je na miestnom cintoríne. (mm-m)

Vynikajúci rok pre staroveskú geografiu

Tento školský rok bol pre našich mladých geografov veľmi úspešný. Po školských a okresných kolách sa dostavili výsledky aj v krajskom kole. **To-biáš Petras** získal v kategórii Z (spojená kategória pre všetky ročníky stredných škôl) v krajskom kole vynikajúce tretie miesto. V apríli sa uskutočnilo krajské kolo kategórie E (žiaci 8. a 9. ročníka), v ktorom získala **Diana Grivalská** rovnako tretie miesto. Po tomto úspechu sa Diana v máji zúčastnila na celoštátnom kole, v ktorom získala úžasnú striebornú medailu a ako jediná získala Cenu dekana Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského. Tieto

úspechy nám ukazujú, že aj u nás v Zmagurí máme veľmi talentovaných žiakov, ktorí sú schopní získavať umiestnenia aj na

celoštátnej úrovni. Je obdivuhodné, koľko času dokážu žiaci venovať štúdiu vo svojom voľnom čase. Za týmito úspechmi sú hodiny driny. Vedomostnými súťažami získavajú žiaci iné kompetencie ako na vyučovacích hodinách. Porovnávajú sa s najlepšimi rovesníkmi z iných škôl. Nebojím sa o budúcnosť mládeže, ktorá už v základnej škole alebo gymnáziu dosahuje takéto úspechy. Verím, že tieto úspechy budú motivovať ďalších k účasti v predmetových olympiádach, pretože mať samé jednotky je vynikajúce, ale olympiády otvárajú žiakom dvere, cez ktoré by sa inak len veľmi ťažko dostali. **Mgr. Miloš Čupka**

LIGA PROTI REUMATIZMU NA SLOVENSKU NAVŠTÍVILA AJ NAŠE MESTO

Dňa 25. mája 2023 sa v popoludňajších hodinách v priestoroch zasaďky v Kul-

túrnom dome v Spišskej Starej Vsi uskutočnilo pilotné stretnutie pacientov s reumatologickými ochoreniami a verejnosti s členkami Ligy proti reumatizmu na Slovensku – Klubu Motýlik. Na stretnutí, ktoré sa nieslo v priateľskej atmosfére sa prítomní oboznámili so štruktúrou a základným poslaním Ligy proti reumatizmu. Dozvedeli sa, že jej pobočka, ktorá sa nachádza v neďalekom Poprade je najstaršou miestnou pobočkou, keďže vznikla ako prvá na Slovensku. Prednášajúca Janka Francúzová okrem iného v stručnosti priblížila základné informácie o zriedkavom ochorení systémov lupus erythematosus. V diskusii rezonovali predovšetkým témy zdravého životného štýlu, počnúc stravovaním, pohybom, psychickou pohodou a končiac dostatkom oddychu a spánku. Pri odchode záujemcovia dostali aj propagačné materiály, mapujúce nielen činnosť Ligy proti reumatizmu na Slovensku, ale aj životné príbehy pacientov. V prípade záujmu viac informácií nájdete na týchto webových stránkach: www.mojareuma.sk, www.reumatikpoprad.sk, www.klubmotylik.sk

7. ROČNÍK – POHÁR TROCH KORÚN

Na rybárskych pretekoch, ktoré sa uskutočnili 28. mája 2023 sa zúčastnilo 58 súťažiacich – rybárov z celého Slovenska.

Ďakujeme organizátorom MO SRZ Spišská Stará Ves, Reštaurácia & Catering Tri Koruny ďakujeme za občerstvenie a ďakujeme všetkým ktorí sa

zúčastnili.

1. miesto – Kováč Štefan – Vranov nad Topľou
 2. miesto – Horský Lukáš – Vranov nad Topľou
 3. miesto – Mlynárčik Štefan – Spišská Běla
- PETROV ZDAR!
**Slovenský rybársky zväz
Spišská Stará Ves**

V sobotu 3. júna 2023 sa aj v Spišskej Starej Vsi uskutočnil PEACE RUN – Mierový beh 2023. V našom okrese účastníci behu začali v meste Kežmarok, zastavili sa v Spišskej Belej, navštívili susedný okres a v ňom Podolíne. Tím Mierového behu potom dorazil na hranice Slovenska a Poľska. Tu ich privítali zástupcovia oboch krajín, zástupca primátora Spišskej Starej Vsi Jozef Grainda a Wójt Gminy Lapsze Niżne Jakub Jamroz, ktorí viedli dav pozdĺž rieky Dunajec. Wójt Gminy Lapsze Niżne mal na sebe tradičný ľudový kroj zo svojho regiónu, ktorý všetkých veľmi zaujal. Na záver sa všetci zo slovenskej strany symbolicky na čele so zástupcom primátora Spišskej Starej Vsi rozbegli k našim poľským sestrám a bratom, aby im odovzdali Mierovú pochodňu. Odvtedy Mierová pochodňa niekoľko dní bude putovať rôznymi poľskými mestami. **AD**

Sumár vykonaných prác za I. polrok 2023 na území mesta zamestnancami mesta a mestského podniku

(Mimo bežných udržiavacích a upratovacích prác)

Zateplenie stropu priechodu v budove Pienap-u.

Zakúpenie a usadenie detskej hernej zostavy Brontosaurus na detskom ihrisku na sídlisku Magura.

Začatie prác na oprave plota mestského cintorína.

Výmena dreveného rámu pieskoviska na detskom ihrisku za kultúrnym domom.

Zber veľkoobjemového a nebezpečného odpadu.

Výsadba kvetinovej výzdoby.

Výmena dverí v kultúrnom dome na schodišti pri vstupe do knižnice, domurovania murovanej priečky a usadenia nových dverí.

Výmena vchodových dverí v budove Domu služieb.

Rekonštrukcia stien kotolne na mestskom úrade.

Kosenie tráv verejných priestranstiev v meste.

Rekonštrukcia prízjazdovej cesty v areáli futbalového ihriska.

Kosenie tráv na mestskom cintoríne a na cintoríne v miestnej časti Lysá nad Dunajcom.

Osadenie nového kríža na mestskom cintoríne.

Osadenie banera pod prístreškom olympijských víťazov.

Čistenie potoka od nánosov za areálom základnej školy.

Analýza platieb a spotreby plynu 2017 – 2022

	€/ kalendárny rok					
Nebytová budova/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mestský úrad	5 369	4 454	3 661	4 128	2 425	2 076
Kultúrny dom	9 500	8 994	11 606	10 145	8 700	8 411
Dom služieb	6 687	5 994	7 248	7 674	6 393	6 809
Zdravotné stredisko	10 003	8 197	10 688	10 516	6 363	5 834
Spolu za všetky budovy (€):	31 559	27 639	33 203	32 463	23 881	23 130
	m3/ kalendárny rok					
Nebytová budova/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mestský úrad	10 480	8 077	4 559	5 083	4 752	4 574
Kultúrny dom	22 091	22 176	24 716	18 531	21 085	18 553
Dom služieb	13 797	12 858	13 670	13 009	14 136	14 017
Zdravotné stredisko	23 378	19 699	22 388	19 361	14 051	11 258
Spolu za všetky budovy (m3):	69 746	62 810	65 333	55 984	54 024	48 402

V prehľadnej tabuľke prinášame informácie o spotrebe plynu v m3/rok a €/rok v mestských budovách od roku 2017 – 2022.

Ing. Ján Kurňava

Gymnázium informuje

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Biblická olympiáda

Naši študenti z I.G Emanuel Michna, Nikola Čenščáková a Barbora Vnenčáková sa chopili výzvy spoznávať knihy Svätého písma a zúčastnili sa 21. na ročníku Biblickej olympiády v kategórii stredných škôl. Obvodné kolo sa uskutočnilo 29. 3. 2023 v Poprade. Témou tohto ročníka bola „Odvaha a dôvera v Boha“. Študenti preukázali skvelé vedomosti z biblických kníh: Kniha proroka Nehemiáša, Kniha Ester, Kniha Judita, Prvý Petrov list a umiestnili sa na 1. mieste, čo ich posunulo do reprezentácie na Dekanátom kole olympiády.

Girl's day

Už desiaty rok sa každý štvrtý štvrtok štvrtého mesiaca koná aktivita Girl's day. Tento školský rok sa účastníčkam prihovarila riaditeľka organizácie Aj Ty v IT aj pani prezidentka. Obe povzbudili dievčatá, aby si plnili svoje sny aj v IT sektore.

V tomto školskom naše študentky absolvovali aktivity v Global Logic v Košiciach. Veríme, že získali nielen rozhľad, aké kompetencie potrebujú v tomto sektore, ale aj aká je náplň pracovných pozícií v softvérovej firme.

Darovanie krvi

11.5.2023 sme v spolupráci s mobilnou jednotkou Národnej transfúznej služby v Poprade zorganizovali akciu darovania krvi. Ďakujeme kolegom učiteľom, študentom 3. a 4. ročníka našej školy ako i všetkým darcom! Pri tejto akcii sa uskutočnilo 29 odberov vzácnej tekutiny, ktorá zachráni ľudské životy.

Rozvíjame kritické myslenie

27.4.2023 sa všetci gymnazisti zúčastnili na prednáške, ktorá bola zameraná na to, ako si overiť, či je niekto dôveryhodný. Aké máme možnosti zistiť, či niekto, kto nám predáva byt, nie je podvodník? Ako môžeme zistiť, či zamestnávateľ, u ktorého by sme sa chceli zamestnať, platí za zamestnancov odvody? Kde je sídlo firmy, s ktorou chceme spolupracovať, a kto je jej majiteľom? Je firma zadĺžená alebo má za sebou veľké kauzy? Zamestnávala firma v minulosti ľudí načierno? Na tieto a mnohé ďalšie otázky nám odpovedal Pavol Lacko z portálu demagog.sk.

Besedy pre budúcich absolventov

Maturantov čaká veľa nových vecí, a aby sme im pomohli lepšie sa zorientovať vo „svete dospelých“ a vyhnúť sa nepríjemnostiam, zorganizovali sme pre nich dve besedy - so zástupcami ÚPSVaR a Všeobecnej zdravotnej poisťovne.

Žiaci končiacich ročníkov získali informácie o hlavných činnostiach úradu práce a najmä praktické informácie, aké povinnosti majú po skončení štúdia na strednej škole, dokedy štát platí za žiakov zdravotné poistenie a kedy je už vhodné zaevidovať sa na úrade práce.

Veľmi cenné boli informácie o programe Eures, možnostiach štúdia a práce v krajinách Európskej únie. Štúdiaci sa dozvedeli, o aké povolania je v zahraničí najväčší záujem. Dôležitou časťou bola aj prevencia pri hľadaní práce v štátoch Európskej únie, aby študenti neboli pri hľadaní práce oklamaní alebo sa nestali obeť obchodovania s ľuďmi.

Žiaci využili aj priestor na otázky a veríme, že obe besedy boli pre nich veľmi prínosné.

Prijatie maturantov u primátora mesta Spišská Stará Ves

Pred odchodom na akademický týždeň boli naši maturanti prijatí u primátora mesta - Ing. Jána Kurňavu. Pán primátor, absolvent našej školy, im poprial úspešné zvládnutie maturitných skúšok, prijímacích skúšok na vysoké školy a všetko dobré v ďalšom štúdiu.

Rozlúčka s absolventmi

Práve na Medzinárodný deň detí sa naše gymnázium lúčilo s našimi maturantmi. Po úspešnom zložení skúšok dospelosti sa našim štvrtákom

prihovorila pani riaditeľka, ktorá aj vyhodnotila pred celou školou výsledky maturitných skúšok. Presná polovica zmaturovala s priemerom 1,0. Štyri žiačky získali aj cenu riaditeľky školy. Po vyhodnotení sa našim profesorom a mladším spolužiakom prihovarili aj naši absolventi nádherným prihovorom so záverom odovzdania žezla tretiakom – budúcim maturantom. Poslednou bodkou rozlúčky bolo „posledné zvonenie“ a symbolický prípitok, hoci len detským šampanským. Blahoželáme absolventom a prajeme víťor do plachiet na ceste novým životom!

Krajské kolo Chemickej olympiády

Dňa 18.5.2023 sa uskutočnilo krajské kolo CHO v kat. C v SOŠ polytechnickej. J. A. Baťu vo Svite. Našu školu reprezentovala v tejto súťaži Alena Čarnogurská a stala sa úspešnou riešiteľkou krajského kola danej súťaže. V školskom kole CHO v rovnakej kategórii bola úspešnou riešiteľkou aj Ema Kalafutová.

Gympel News v striebornom pásme :)

S naším školským časopisom Gympel News sme sa zapojili do Súťaže stredoškolských časopisov, ktorú vyhlásil Prešovský samosprávny kraj v spolupráci s RO SSN a Knižnicou Pavla O. Hviezdoslava v Prešove. Uzávierka bola minulé leto v júli. Vyhodnotenie súťaže sa konalo 8. júna 2023.

Odborná porota zložená z aktívnych novinárov sa pri hodnotení redakčnej práce študentov stredných škôl v kraji sústredila na obsah, štylistiku, grafiku, fotografie, titulku stredoškolských časopisov a kreativnosť tých, ktorí ich tvoria. Na základe týchto kritérií udeľovala bronzové, strieborné a zlaté pásmo, a v zlatom pásme napokon aj tri najvyššie priečky.

S naším časopisom sme sa umiestnili v Striebornom pásme. Teší nás takéto umiestnenie. Boli sme na 11. mieste z celkového počtu 21 zapojených škôl. Ďakujeme všetkým, ktorí nás podporujú, čítajú a fandia nám.

Možnosti zamestnania v oblasti kybernetickej bezpečnosti

15. 6. 2023 našu školu navštívil Matúš Mihók, absolvent nášho gymnázia. Matúš pracuje v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Skupine študentov z 3. a 1. ročníka odovzdal informácie o potrebných kompetenciách a certifikátoch pre prácu v tomto odvetví. Svoju prezentáciu doplnil zaujímavými príkladmi z praxe. Matúš odpovedal na všetky otázky študentov a podporil ich v práci v tejto oblasti. Ďakujeme za prezentáciu a skúsenosti. Veríme, že takéto stretnutia rozšíria obzor našich študentov pri výbere ich ďalšieho povolania.

Malá škola, veľký potenciál

Naša malá škola je skutočným odrazovým mostíkom k štúdiu v akomkoľvek odbore a príkladom toho, ako kvalitná príprava môže otvoriť dvere k úspešnej kariére v akejkoľvek oblasti. O tom svedčia nielen skúsenosti, ale aj hodnotná spätná väzba od našich šikovných absolventov.

Nedávno sme sa rozlúčili s čerstvými absolventmi, a preto vám prinášame prehľad, ktorý poodhalí, kam smeruje ich záujem o ďalšie vzdelávanie na vysokých školách. Všetci štrnásti si podali prihlášky na vybrané vysoké školy a v nadchádzajúcom období ich čakajú prijímacie skúšky, na ktoré sa usilovne pripravujú. Celkový počet podaných prihlášok v tomto školskom roku dosiahol číslo 32.

Najväčšiu popularitu si stále udržiavajú vysoké školy v Prešove a v Košiciach, na ktoré smerovala takmer polovica zo všetkých prihlášok. Vyšší záujem bol aj o štúdium v Bratislave a absolventi sa rozhodli pre ďalšie rôzne slovenské, české a dokonca aj zahraničné univerzity.

Ani v oblasti študijných odborov sa veľa nezmenilo. Stále dominuje záujem o zdravotnícke odbory, pedagogiku a informatiku, pretože absolventi týchto odborov majú veľké možnosti uplatnenia na pracovnom trhu. Ich záujem pokrýval aj oblasti, ako sú bezpečnostné a záchranné zložky, cudzie jazyky, lesníctvo, technika a ekonomika.

Nech sa naši absolventi napokon rozhodnú študovať kdekoľvek, môžu byť hrdí na to, že pochádzajú z nášho malého gymnázia.

Zo života základnej školy

Olympiáda z fyziky

Dňa 24.5.2023 sa uskutočnilo v Kežmarku v priestoroch CVČ okresné kolo olympiády z fyziky kategórie G. Na okresné kolo postúpil aj náš žiak Daniel Poláček. Obsadil vynikajúce druhé miesto. Blahoželáme a prajeme veľa chuti do riešenia aj v novom školskom roku!

Škola v prírode s plaveckým výcvikom

V termíne od 22.05.2023 do 26. 05. 2023 žiaci štvrtého ročníka absolvovali školu v prírode v malebnom prostredí Kúpeľov Nová Lubovňa. Počas týchto piatich dní žiaci v dopoludňajších hodinách absolvovali plavecký výcvik a v popoludňajších hodinách sa venovali aktivitám, ktoré súviseli s poznávaním prírody a okolia Starej Lubovne. Aktivity boli zamerané na poznávanie prírody, histórie a rozvíjanie nadobudnutých vedomostí. Už v prvý deň spoznávali históriu v Lubovnianskom hrade a skanzene. Ochutnávali lubovnianske minerálne pramene. Vyučovanie neprebiehalo klasicky v laviciach, ale priamo v teréne. Realizovala sa aj environmentálna výchova a jedno popoludnie pripravili aktivity pracovníci PIENAPu, ktoré boli realizované priamo po ceste náučného chodníka Vejmutovky. Škola v prírode bola plná hier, zážitkov a upevňovania priateľstva, vzájomného rešpektu. Pobyt v škole v prírode splnil vytýčený cieľ v krásnom kúpeľnom prostredí prírody.

Prvácka pasovačka

1. jún sa okrem osláv sviatku detí niesol v našej škole ešte aj v duchu pasovania prvákov za ozajstných školákov. 32 prvákov pred zrakmi svojich rodičov, starých rodičov, za prítomnosti vedenia školy, triednych učiteliek prvého a štvrtého ročníka, spolužiakov štvrtákov ukázali, že zvládli prvý ročník tak, ako sa patrí. Vedia čítať, počítať, písať, upratať si svoje veci, spievať, recitovať a ešte veľa iného. Za to, že nebojácne predviedli svoje vedomosti a zručnosti, boli veľkou ceruzou pasovaní za prvákov.

Milí prváci, vitajte v našej školskej rodine a želáme vám veľa úspechov v ďalších ročníkoch. Štvrtákom, ktorí celú akciu organizovali, ďakujeme za pekný program.

Medzinárodný deň detí

Deň detí sme oslávili, ako sa patrí. Slnéčné počasie prispelo k pohodovej nálade a žiaci mali zakázané priniesť do školy učebnice. Takýto zákaz sa plní ľahko a s radosťou. Namiesto učebníc sme sa venovali oddychovým aktivitám, prechádzkam a športovali sme.

Prišli nás pozrieť záchranári z Horskej záchrannej služby Pieniny a ukázali nám, ako sa dá zachrániť ľudský život aj v horách. Najviac sa deťom páčilo, že sa mohli povoziť v záchranárskom džipe. To veru bolo radosti. S poriadnou dávkou rešpektu sme so žiakmi privítali členov kynologického klubu aj s ich psami. Predviedli nám zaujímavé spôsoby výcviku psov. Majú náš obdiv. Aj cvičitelia, aj psy. Bolo to naozaj perfektné predstavenie.

Ďakujeme rodičom za poukazy do cukrárne. Pochutnali sme si na zmrzline a iných dobrotách. Pán primátor nás potešil kinder vajíčkami z edície Harryho Pottera. Ďakujeme aj za hračky.

Perfektnou bodkou za pokojným dňom detí boli sladké buchty v školskej jedálni. Krajší Deň detí sme si ani priať nemohli. Veď aj učitelia boli spokojní – sme predsa všetci deti svojich rodičov. Ďakujeme.

Školské výlety

Školské výlety neodmysliteľne patria ku koncu školského roka a žiaci sa na nich vždy veľmi tešili. V tomto šk. roku spoznávali tieto krásne miesta Slovenska: Čierny Balog, Košice, Bardejov, Liptov, Starú Lubovňu, Kaštieľ Strážky a Červený Kláštor. Viac o tom, čo na nich zažili, si prečítate v novinkách na webovom

sídle školy: <https://zs231ssv.edupage.org/news/?gtid=3473#-news-3473>

Rozlúčka so školským rokom 2022/2023

Slávnostná školská akadémia už tradične patrí ku koncu školského roka. Pani riaditeľka sa prihovorila žiakom, študentom i pedagógom, vyhodnotila školský rok a pochválila žiakov i študentov za vynikajúce výchovno-vzdelávacie výsledky, reprezentáciu školy a pedagógom poďakovala za ich prácu a vedenie žiakov počas celého školského roka. Odmenených bolo desať žiakov 4. ročníka, ktorí počas prvého stupňa dosiahli priemer známok 1,00. Teší nás, že aj v deviatom ročníku sme mali troch žiakov, ktorí dosiahli priemer známok 1,00 počas celej deväťročnej školskej dochádzky. Zodpovedným prístupom žiakov i pedagógov sme dosahovali výborné úspechy nielen vo vzdelávaní, ale aj v rôznych súťažiach na okresných, krajských kolách a celoslovenskej úrovni. Medailu Reprezentant školy, mesta, regiónu získali: Timea Michalicová, Matúš Kočínský, Michaela Kaňuková, Mária Režnická, Nataša Kolodziejová, Daniel Poláček, Diana Grivalská, Ema Gorlická, Sandra Galliková, Lenka Semančíková, Lenka Budzáková, Chiara Čarnogurská, Frederika Budzáková, Karolína Budzáková, Alexandra Irhová, Jakub Malák, Lukáš Semančík, Boris Grigľák, Daniel Horník, Mykhailo Cherkasov, Šimon Novotný, Jakub Mýtnik, Lukáš Maličský, Michal Hamráček a Ján Regec. Medailu MC Donalds Cup za 1. miesto v okresnom kole získali: Sebastián Jabrocký, Kevin Kozub, Samuel Zavacký, Jakub Šebest, Samuel Malík, Alexander Kozub, Michal Malecký, Natália Jabrocká, Petra Grivalská, Jaroslav Trulík. Ďakujeme Rodičovskému združeniu za finančné hradenie nákladov, ktoré súviseli s účasťou na týchto súťažiach. V tomto školskom roku žiaci vyzbierali spolu 8 830 kg starého papiera. Najlepší zberači: Karolína Slezáková, Patrik Kromka a Tereza Kováčiková. Všetci títo žiaci, boli odmenení na pódii hodnotnými knižnými odmenami a medailami. Najvýznamnejšie ocenenie, Cenu riaditeľky školy, ktorú získavajú žiaci za mimoriadne úspechy a reprezentáciu školy, mesta a regiónu v ZŠ dostala Diana Grivalská.

Za úspechmi žiakov je určite talent žiaka, jeho úsilie a vytrvalosť, veľká dávka chcenia, ale aj systematická a odborná príprava pod vedením pedagógov. Preto aj pedagóg Mgr. Miloš Čupka, ktorý stojí za týmito úspešnými súťažami, bol odmenený na školskej akadémii Cenou riaditeľky školy.

Program začal milým programom našich šikovných predškolákov, vystúpili rozšantení prváci s štýle cantry, štvrtáci poďakovali svojim pani učiteľkám aj v angličtine, pozreli sme si film o šk. roku v gymnáziu, kde sme zistili, čo všetko sme počas školského roka stihli. Program vygradoval do rozlúčky deviatákov, ktorí ukázali, ako sa dá skĺbiť a zúročiť to, čo sa naučili v ZUŠke, zaspievali aj po goralsky a na záver odovzdali ako poďakovanie zamestnancom školy kvety. Strávili sme spolu príjemné a dojímavé predpoludnie na školskej slávnosti.

Prajeme všetkým žiakom aj študentom pokojné letné prázdniny, plné slnka a oddychu. Všetkým zamestnancom školy peknú dovolenku v zdraví, aby sme sa spoločne stretli 04.09.2023.

Letné prázdniny v horách

V rámci účelového cvičenia sa žiaci šiesteho až deviateho ročníka zúčastnili prednášky, ktorú si pripravila Horská služba Pieninského národného parku. Dozvedeli sa o náplni práce HS, o správaní sa a bezpečnosti v horách, pri splavovaní rieky aj konkrétnych prípadoch, ktoré HS PIENAP zažila. Upozornila ich, aby počas letných prázdnin mysleli na tieto hlavné atribúty správania sa v horách a pri vodných tokoch. Boli poučení o základnom vybavení každého turistu. Vo videách si pozreli praktické ukážky z ich záchranných akcií. Na záver HS poskytla žiakom dôležité kontaktné údaje, ktoré sú potrebné v prípade núdze.

Materská škola informuje

Chceli by sme vás oboznámiť, ako plynul čas v materskej škole v druhom polroku. Začal sa návštevou ZŠ, kde si deti prezreli priestory a v triede nám prváci ukázali, ako vedieť čítať písať a počítať. Zápisu do 1. ročníka ZŠ sa zúčastnilo 35 detí. Do školy nastupuje 31 detí a na žiadosť rodičov 4 pokračujú v predprimárnom vzdelávaní. V mesiaci máj sme pozdravili naše mamičky kultúrnym programom v KD a starých v DD Jasoň, ktorým sme priniesli malý darček. Deti si mali možnosť pozrieť divadelné predstavenie divadla Sárus z Prešova- Cencúľ a vložky, Tri prasiatka a Soľ nad zlato, ktoré nám prišli zahrať žiačky zo ZUŠ pod vedením p. uč. L. Frankovskej.

Dievčatá Sandra Labantová, Amia Kurňavová a Lubka Kaňuková sa zapojili do výtvarnej súťaže Ve-

smír očami detí. Úspech mala práca L. Kaňukovej, ktorá v okresnom kole dostala za svoju prácu ocenenie.

Deťmi najobľúbenejší mesiac jún, ktorý sme nazvali MESIAC ZÁŽITKOV, začal farebným týždňom, kedy si deti každý deň obliekli inú farbu oblečenia:

Žltá - 1. jún – MDD a KARNEVAL. Svoje masky predviedli v sprievode mestom za doprovodu hudby z mestského rozhlasu. **Zelená** – LESNÍČI, ktorí deťom pripravili zaujímavé aktivity na školskom dvore formou stanovišť, pri ktorých sa prestriedali. **Červená** – HASIČI, u ktorých si prezreli techniku, ktorá im pomáha pri práci a mohli si vyskúšať aj hasenie požiaru. **Modrá** – POLICAJTI, kde sa tešili ako si vyskúšajú nepriestrelné vesty, putá a i. **Biela** – ZÁCHRANÁRI ktorí im ukázali vybavenie sanitky.

A pokračovali sme ďalšími aktivitami, aj keď už bez farieb. O svojej práci nám prišli porozprávať pán z ZÁCHRANNEJ HORSKEJ SLUŽBY, kde nechýbali rôzne ukážky a vozidlá, ktoré sa tam chovajú. A po tejto exkurzii jedna úsmevná príhoda. Dievčatá prišli za p. učiteľkou a povedali, že už nebudú jesť mäso, pretože oni nechcú, aby kravičky zabíjali, ale aby umreli samé. A p. učiteľka musela vysvetľovať... Na multifunkčnom ihrisku sme pripravili športové hry s loptami a rôznym náčiním a v súťaživých hrách sa museli zmieriť aj s prehrou. Nakoniec bola diskoté-

ka na školskom dvore pri pesničkách Smejka a Tanculienky a i.

Posledný týždeň patril predškólakom. Spoločné tablo si odniesli do výkladu a s kolektívom materskej školy sa rozlúčili tradičnou opekačkou na školskom dvore pri altánku, ktorú pripravili rodičia z RZ. Posledný deň v materskej škole sme im odovzdali Osvedčenia o získaní predprimárneho vzdelávania a ako spomienku knihu: Netreba sa školy báť.

Ďakujeme všetkým zúčastneným, ktorí našim deťom venovali svoj čas a priblížili svoju prácu a možno ich natoľko motivovali, že z nich budú policajti, lesníci, hasiči, záchranári, farmári...

Školský rok 2022/2023 končí, ale nie pre materskú školu. Prevádzka pokračuje aj v mesiaci júl, počas ktorej bude otvorená jedna trieda s počtom 23 detí.

Základná umelecká škola a jej činnosť

Ocenenia

Žiaci výtvarného odboru ZUŠ elokované pracovisko v Spišských Hachušoviach pod vedením pani učiteľky PaedDr. Kataríny Bielikovej získali krásne ocenenia v súťaži „Pre moju mamu“, ktorú organizovalo Podtatranské osvetové stredisko Poprad. Ocenenia boli v podobe čestného uznania pre Alžbetku Bakovú a Noemi Petrasovú. Ani žiaci z výtvarného odboru v Spišskej Starej Vsi nezaostávali a z tejto súťaže sa im ušla cena poroty pre Luciu Krišandovú, diplom pre Julianu Vaškovú, Tatiánu Paponovú, Lilianu Lachovú a čestné uznanie pre Jakuba Kuľandu.

Veľmi nás potešila aj zásielka z Lotyšska zo súťaže „Počúvať tajomný šepot prírody“, kde diplomy za svoju prácu získala Ema Hannah Martančíková a Kristián Rušin.

Príjemne nás prekvapili aj výsledky súťaže 51. ročníka MDVV Lidice na tému „Tanec“ v podobe dvoch čestných uznání pre Tatiánu Čarnogurskú a Barboru Vnenčákovú.

Z Francúzska, z mesta Troyes, zo súťaže „Graines d'artistes du monde entier“ pod záštitou Unesco prišli ocenenia vo forme diplomu pre Emu Hannah Martančíkovú a Kristínu Krolákovú. Všetkým úspešným výtvarníkom a ich pani učiteľkám srdečne blahozeláme a prajeme veľa úspechov a fantázie do ďalšej tvorivej práce.

ABSOLVENTSKÝ KONCERT ŽIAKOV ZUŠ

Záujem zamagurských detí o umenie každoročne rastie, o čom svedčí aj fakt, že počet prihlásených detí do základnej umeleckej školy láme v posledných rokoch rekordy. Žiaci sa môžu vzdelávať v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom odbore a za svoje snaženie dostanú nielen vysvedčenie, ale aj mnoho vedomostí, zručností, zážitkov a iných schopností. Tento rok si na slávnostnom absolventskom koncerte, ktorý sa konal v pondelok 12. 6. 2023 o 16:00 v kultúrnom dome v Spišskej Starej Vsi, prevzalo svoje vysvedčenie 32 absolventov hudobného odboru a 18 absolventov výtvarného

odboru. Po hudobnom programe, ktorý si pre prítomných pripravili absolventi prvého i druhého stupňa primárneho štúdia, mali hostia možnosť prezrieť si absolventské práce žiakov z výtvarného odboru, ktorá je nainštalovaná vo vestibule. Výstava bola inšpirovaná prácou slovenských výtvarných umelcov Mariána Čižmárika a Jozefa Bausa. Výtvarníci sa okrem krásnej výzdoby postarali aj o nápaditú výzdobu pódia, ktorá umocňovala dojem z hudobných výkonov žiakov. Zlatú bodku dal podarenému podujatiu bohatý raut, o ktorý sa postarali rodičia absolventov v spolupráci s pani učiteľkou Mgr. Gábielou Barľákovou.

Výlet absolventov ZUŠ 2023

Absolventi hudobného a výtvarného odboru sa 15. júna 2023 vydali na cestu za hudobným dobrodružstvom a so Štátnou filharmóniou Košice spoznávali symfonický orchester. Pod taktovkou dirigenta Martina Leginusa sa ponorili do hudobného sveta, v ktorom zazneli aj filmové melódie z filmov Hook a Star Wars. Ústredným dielom koncertu bola skladba Benjamina Brittena Sprievodca mladého človeka orchestrom, ktorá postupne predstavuje jednotlivé sekcie symfonického orchestra. Naši žiaci sa naučili rozoznať zvuk klarinetu, flauty, trubky, pozau, viola, violončela, harfy a pestrú ponuku bicích nástrojov. Celým koncertom nás sprevádzal moderátor Martin Vanek. Popoludní sme navštívili Botanickú záhradu v Košiciach, kde sme videli nádhernú výstavu živých tropických motýľov a mohli vychutnať pokojnú atmosféru nádherných kvitnúcich a voňajúcich známych, aj cudzokrajných rastlín, kríkov, stromov, vodných rastlín, rýb v rybníkoch, aj zbierku živých bezstavovcov. V tomto školskom roku prevládali medzi absolventami akordeónisti, ktorí nás celou cestou na výlet zabávali hrou ľudových piesní. Samozrejme, ostatní žiaci nezaostávali, spievali, a tak celý školský výlet sprevádzala hudba, spev a tradične výborná atmosféra.

Národná banka Poľska si uctila vraha Slovákov

autor PhDr. Milica Majeriková-Molitoris, PhD.

V polovici marca tohto roku vydala Národná banka Poľska (Narodowy Bank Polski – NBP) zberateľskú mincu s podobizňou Jozefa Kuraša „Ogňa“ a nápisom „Konali správně“. Nebolo by na tom nič zvláštne, každý národ sa predsa sebe vlastným spôsobom snaží uctiť si osobnosti, ktoré považuje za nasledovaniahodné. Avšak v tomto prípade je záležitosť značne rozporuplná. Józef Kurasz „Ogień“ má totiž na rukách krv mnohých Slovákov zo Spiša a Oravy, ktorí sa spoločne s územím ocitli po skončení druhej svetovej vojny v Poľsku, ako aj mnohých Židov, ktorí prežili útrapy koncentračných táborov, no neprežili vyčistiť jeho žoldnierov i stoviek ďalších civilov, vrátane žien a detí, ktorých pod rúskom domnelého „protikomunistického odboja“ vraždil, ponižoval, týral, okrádal, či vyhánal zo svojich domovov.

Nechajme však prehovoriť pamätníkov a archívne dokumenty. Dňa 24. januára 1946 si „Ogień“ do svojho denníka zapísal „Tribš – mlyn 1 zabíť 1 ranený, usilovali sa chytiť zbraň, zobrali sme im „parabelum“, dubeltovku, 6 ošípaných, 2 kone, slaninu“. Takto lakonicky opísal vraždu mlynára Pavla Bizuba z Tribša (poľ. Trybsz), ktorý počas vojny spolupracoval s odbojom ako kuriér a previedol cez hranicu množstvo prenasledovaných Slovákov, Židov, Poliakov, medzi inými aj manželku a dcéru poľského exilového premiéra Władysława Sikorského. Jediným jeho previnením bolo, že otvorene prezentoval svoje slovenské národné povedomie a nechcel dobrovoľne odovzdať banditom svoj majetok. Počas tohto prepadu postrelili aj jeho syna Jakuba a vykradli celé hospodárstvo, takže pozostalí ostali uprostred zimy fakticky bez jedla a prostriedkov. Tomuto incidentu sa bezmocne prizeralo viacero mužov i žien, ktorí čakali na pomleté obilie, pričom boli častovaní protislovenskými nadávkami.

Nebol to ale prvý prípad rabovania, šikanovania a fyzického násillia voči slovenskému obyvateľstvu. Od mája 1945 do februára 1947, kedy ozbrojená skupina pod vedením „Ogňa“ plienila územia severného Spiša a hornej Oravy, ich bolo zaznamenaných takmer 140. Jeden z najtragickejších mal svoje miesto v noci z 15. na 16. apríla 1946, keď vo večerných hodinách vtrhlo do obce Nová Belá (poľ. Nowa Biala) asi 70 ozbrojených ogňových mužov, ktorí podľa vopred

prípraveného zoznamu začali rabovať miestne obyvateľstvo. Ich cieľom boli gazdovstvá slovenských roľníkov, odkiaľ pod vyhružkami a za použitia fyzického násillia brali takmer celý ich majetok, prakticky všetko, čo týchto ľudí živilo – dobytok, obilie určené na siatie i na chlieb, plátno natkané počas zimy, šatstvo, jedlo a dokonca aj čerstvo nadojené mlieko od kráv pre deti. Nakradnuté veci nakladali na vozy, ktoré tiež ukradli a do vozov zapriahali ukradnuté novobelské kone. Okrem odcudzených vecí odvieďli so sebou aj štyroch otcov rodín Jána Ščureka, Jána Kraka, Jozefa Chalúpku a Jána Lapsanského. Ďalším dvom Slovákom na zozname, Františkovi Brodovskému a Dominikovi Kalátovi, sa podarilo zachrániť útekou do Československa. Bola jar, čas sejb, no obilia nebolo ani na siatie, ani na chlieb. Manželky ostali bez mužov, siroty bez otcov, bez chleba, bez mlieka. A len vďaka pomoci dobrých ľudí sa im podarilo situáciu ako-tak zvládnuť. Strach a bolesť však ostávali, keďže o osude štyroch odvečených otcov rodín nikto nič konkrétne nevedel. Až po vyše roku, po udelení amnestie, sa ponúkol jeden z ogňových ľudí, že im za úplatok (!) ukáže miesto, kde sú obete pohodené. Zohavené mŕtve telá boli nad obcou Ostrowsko, pod vrchom Turbacz, v spoločnom plytkom hrobe, ktoré si obete museli sami vopred vykopať. S veľkými ťažkosťami, keďže sa voz s mŕtvolami dvakrát prevrátil, boli dovezené na cintorín v Novej Belej, kde boli za veľkého

smútku, hlaholu novobelských zvonov i zvonov v okolitých spišských obciach a veľkej účasti Novobelanov i ďalších Spišiakov, dôstojne pochovaní.

V máji 1946 Kurašova ozbrojená skupina niekoľkokrát prepadla obce Krempachy a Fridman (poľ. Frydman), kde skonfiškovali kone a dobytok a tiež obec Novú Belú, kde ukradli plátno, jedlo i oblečenie. Dňa 28. mája 1946 o jednastej hodine v noci došlo do Fridmanu asi sto ozbrojených

Brinčku a Andreja Organiščáka. Zobrali im všetko šatstvo, obuv, peniaze, vkladné knižky, potraviny, kone, ošípané a dopravné prostriedky, na ktorých ukradnuté veci odviezli. Andreja Organiščáka surovo zbili pažbami pušiek. O tri dni neskôr postihla obec Fridman ešte väčšia pohroma. Približne stodvadsať mužov úplne vykradlo deväť tamojších slovenských roľníkov. Zobrali im všetko šatstvo, obuv, potraviny, ošípané, kravy a kone.

Pomník obetiam Józefa Kurasia „Ogňa“ v Novej Belej
(foto: Milica Majeriková-Molitoris)

Ďalšia obeť ozbrojenej skupiny „Ogňa“ v Nedeci (foto: Milica Majeriková-Molitoris)

za doprovodu xenofóbných protislovenských nadávok. U Pavlíka, ktorého zbili tak, že sa nemohol niekoľko týždňov ani pohnúť, sa jasne vyslovili: „Ste obžalovaný, že ste Slovák, pre ktorú príčinu máme nariadené Vás úplne zničiť“. Ďalší dvaja Slováci – Jakub Bednár a Ján Prelich – boli odsúdení na trest smrti, ale podarilo sa im zachrániť si život útekom do Československa. V júli 1946 boli opäť prepadané obce Nedeca (poľ. Niedzica), Fridman a Nová Belá na Spiši, pričom bolo tamojšie slovenské obyvateľstvo úplne vykradnuté a Horná Zubrica (poľ. Zubrzyca Górna) na Orave, kde bolo viacero slovenských rodín orabovaných o šatstvo, dobytok, kone i hotovosť. V septembri až decembri 1946 bolo opäť okradnuté slovenské obyvateľstvo obcí Fridman, Kacvín (poľ. Kacwin), Nižné Lapše (poľ. Łapsze Niżne), Nedeca, Łapszanka (poľ. Łapszanka), Horná Lipnica (poľ. Lipnica Mała), Poornie (poľ. Podosarnie), Pekelník (poľ. Piekelnik) a Podvilk (poľ. Podwilk). Dňa 12. novembra 1946 ogňova banda zastrelila poľského učiteľa v Kacvine Františka Madeju za spoluprácu so Slovákmi, ktorá spočívala v tom, že si od slovenského hospodára kupoval tovar. Ešte v ten istý deň vyrabovali a zavraždili otca šiestich detí Michala Kužela z Nedecy.

Koncom roku 1946 prenikli tieto ozbrojené skupiny aj na

územie Československa. Dňa 25. októbra vpadli na slovenskú stranu, kde ukradli 6 kráv, 2 kone a 1 ošípaný. V tom istom mesiaci napadli stanicu colnej stráže i stanicu Národnej bezpečnosti (NB) v Zuberici, odkiaľ ukradli zbrane, oblečenie a písacie stroje. V novembri napadli obec Pribylina, kde vyrabovali miestny obchod a prepadli stanicu NB. V decembri 1946 cca 30 poľských ozbrojencov vpadlo do obce Zábiedovo, kde taktiež vyrabovali miestny obchod a roľníkom ukradli 13 kráv, kone, oblečenie a iné veci. Začiatkom decembra prepadli obec Granastov a v tom istom mesiaci opäť podnikli výpravu na Slovensko, kde ukradli 7 kráv a 3 kone.

Okrem týchto lúpežných prepádov posielal Kuraš v mene neexistujúcej Krajinskej armády (Armia Krajowa – AK) Slovákom rozkazy na vysídlenie z rodných obcí za akúsi údajnú „spoluprácu so Slovenskom“, pričom nesplnenie tohto príkazu malo byť potrestané smrťou. Tieto príkazy pečiatkoval pečiatkou AK, ktorú ukradol. AK bola totiž ešte v januári 1945 oficiálne rozpustená a svojho času Kuraša dokonca odsúdila na trest smrti. Kvôli tomu miestni Slováci dlhú dobu pripisovali Kurašove útoky neoprávnene AK. V auguste 1946 napríklad doručili vyššie spomínané rozhodnutie o vysídlení Štefánii Tiborovej a Veronike Šoltýso-

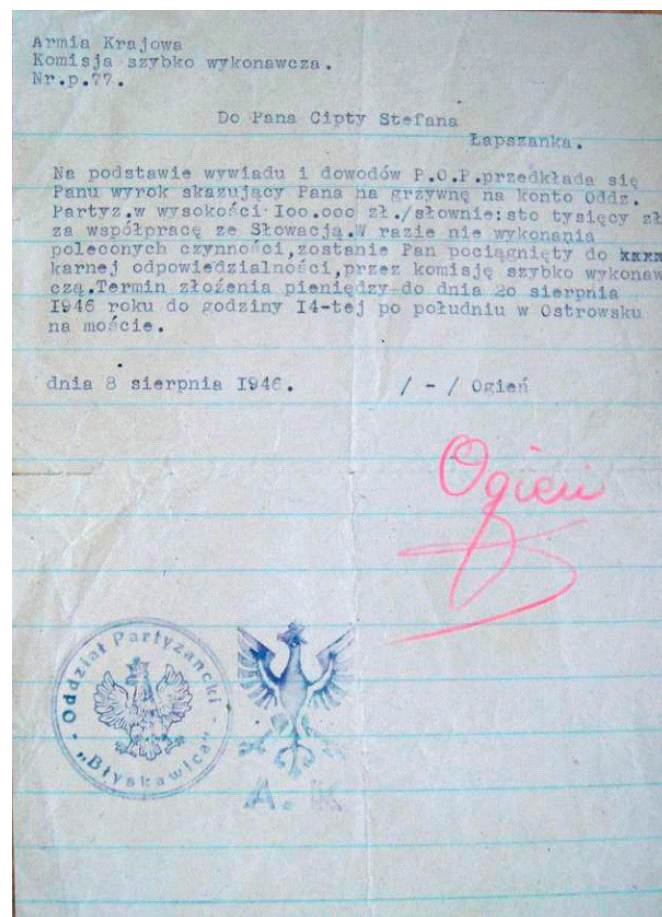
vej z Jurgova (poľ. Jurgów). Jednalo sa pritom o dve ženy, ktoré museli opustiť malé deti, pričom „s politikou sotva majú čo spoločného, len sa otvorene hlásia za Slovákov“.

Popri tom všetkom Kuraš za necelé dva roky uložil na spišsko-oravské obce takmer 120 kontribúcií. Súčasťou tohto aktu bol výhražný list, v ktorom ten kto mal byť prepadaný bol pod hrozbou úplného zničenia a vypálenia vyzvaný, aby na presne určené miesto v stanovenú dobu priniesol vysokú sumu peňazí. Kontribúcie boli uvalované aj na celé obce. Len v júli 1946 Kuraš uložil kontribúciu 200 000 zľ. na obec Čierna Hora (poľ. Czarna Góra), 300 000 zľ. s proviantom na Tribš, 400 000 a 200 000 zľ. na Jurgov, 300 000 zľ. na Krem-pachy, 110 000 zľ. na Repiská (poľ. Rzepiska) a 200 000 zľ. na Novú Belú. Okrem peňazí žiadal tiež šatstvo, dobytok, masť, slaninu a iné potraviny. Slováci sa týmto dostávali do neriešiteľnej situácie: ak mali z čoho a zaplatili, boli stíhaní poľskou bezpečnosťou za pomoc pro-

tikomunistickému odboju, ak nezaplatili hrozila im strata majetku a smrť zo strany Kuraša.

Podľa správy, ktorú podal v mene Oslobodzovacieho výboru pre Spiš a Oravu v USA Jozef Maťašovský bolo do 10. septembra 1946 zavraždených štrnásť Slovákov, niekoľko sto ťažko stýraných, väznených a okolo 6 000 utečencov. Okrem toho zistil, že takmer každá obec bola vydrancovaná a niektoré aj viackrát, pričom Slovákom odcudzili vyše sedemsto kráv, dvesto koní, štyristo ošípaných, dvesto oviec, veľké množstvo šiat, obuvi a potravín. V správe sa uvádza: „Proti slovenskému obyvateľstvu vystúpila ilegálna Krajowa Armija, partizánska skupina Błyskawica, ktorej velí istý Ogień, ktorá pod trestom smrti vypovedáva Slovákov z tohto územia. Od obcí a jednotlivcov žiadajú pod tými istými vyhrážkami, ako aj vyhrážkou vypálenia, veľké peňažné sumy od sto až do štyristotisíc poľských zlotých.“ Podobné záznamy sa

(pokračovanie na 16. strane)

Výhražný list „Ogňa“, v ktorom požaduje 100.000 zľ. (foto z Archívu MZV ČR v Prahe)

Národná banka Poľska si uctila vraha Slovákov

(dokončenie z 15. strany)

nachádzajú v rezolúcii Miestneho združenia SVOJPOVU v Kežmarku z 29. augusta 1946 „okrem prenasledovania poľských úradných orgánov, začínajú náš ľud prenasledovať ilegálne poľské organizácie partizánske „*Błyskawica*“, ktorým velí istý „*Ogień*“. Naši ľudia pre svoje národné presvedčenie dostávajú od nich výpovedné dekréty z územia Poľska pod trestom smrti, alebo pod tým istým trestom a z toho istého dôvodu, žiadajú sa od nich pokuty 500 dolárov, 100 alebo 150 000 poľských zlotých“. Tieto fakty potvrdil aj syn jedného zo zavraždených Slovákov z Novej Belej František Ščurek: „z organizovaných poľských bánd, ktoré sa zdržiavali poblíž hraníc, bola to smutne známa banda *Ogień*. Tá najviac ohrozovala obyvateľstvo a vykonávala časté vpády, rabovačky, ale aj vraždy... Materiálne a finančné prostriedky si zadovážovala rabovaním a uvalením vysokých daní výlučne na tých roľníkov, ktorí verejne prejavovali svoje slovenské povedomie... *Ogień* na severnom Spiši vyčíňal, šíril strach a hrôzu, vraždil, a tým upozorňoval obyvateľstvo na to, že na Podhali, do ktorého regiónu Poliáci začleňujú horný Spiš a Oravu, je jediným pánom on, a že tu žijú iba Poliáci... Gradácia vystahovalectva zo Spiša nastala najmä v roku 1946, kedy vrcholilo vyčíňanie

ogňovej bandy“.

Pred terorom, ktorý bol po skončení druhej svetovej vojny rozpútaný v obciach severného Spiša a Oravy ušlo do Československa viac ako šesťtisíc ľudí, teda takmer 1/5 obyvateľstva.

Tieto prípady násillia voči Slovákom na Spiši a Orave nemožno ukryť pod hlavičku „protikomunistického odboja“, a preto bývajú ospravedlňované tým, že „na okupovaných územiach Spiša a Oravy... bojoval s okupantom na Spiši a Orave“, prípadne, že bojoval „za spravodlivú hranicu“, či ako sa najnovšie dozvedáme zo stránky NBP „proti Slovákom, ktorí boli za pričlenenie poľských častí Spiša a Oravy k slovenskému štátu“. Tu však treba zdôrazniť, že protislovenské akcie sa odohrávali po 20. máji 1945, kedy bola podpisom protokolu v Trstenej navrátená na Spiši a Orave predmnichovská hranica a žiadny „slovenský štát“ ani domnelé „okupované územie“ neexistovali, nehovoriac o tom, že boli zaznamenané prípady rabovania aj na území Československa. Násillie bolo pritom páchané na autochtónom slovenskom obyvateľstve, ktoré nijako nemožno považovať za „okupantov“. Toto obyvateľstvo nemožno tiež viniť za rozpútanie druhej svetovej vojny a ani za napadnutie Poľska. Naopak medzi zavraždenými a prepadanými Slovákami sa nachádzali viacerí, ktorí v sep-

tembri 1939 narukovali do poľskej armády alebo sa zúčastnili odboja. To, že sa otvorene hlásili k svojej slovenskej národnosti predsa nemôže byť ospravedlnením takýchto brutálnych činov.

Obeťami ozbrojenej skupiny pod vedením Kuraša sa pritom nestali len Slováci, ale aj množstvo Poliakov a Židov, ktorí po hrôzach prežitých počas vojny chceli nájsť lepší život či už v samotnom Poľsku alebo častejšie za jeho hranicami. Ani tieto tragické prípady nemožno vtesnať do tézy o „protikomunistickom odboji“. Z 340 obetí zaevidovaných v archíve IPN, pričom treba podotknúť, že nie všetky prípady sú zaevidované, bola takmer polovica – až 162 – civilov.

Proti zberateľskej minci s podobizňou Jozefa Kuraša „*Ogňa*“ a nápisom „Konali správne“ už otvoreným listom protestovali židovskí intelektuáli, ktorí zdôraznili, že tisíce Poliakov počas vojny a po nej konalo správne, no Józef Kuraš „*Ogień*“ medzi nich nepatrí. Protestný hlas zaznel aj vo vyhlásení generálneho tajomníka Spolku Slovákov v Poľsku Ludomíra Molitorisa, ktorý vyzval predsedu NBP, aby ukončil predaj týchto mincí a zriadil fond na odškodnenie jeho obetí. Ozvali sa tiež členovia rodín vojakov AK združení v Nezávismom svetovom zväze vojakov Krajinskej armády, ktorí sa pýtajú, či obesenie ženy

v ôsmom mesiaci tehotenstva, násillnosti, privlastňovanie majetku, nakladanie kontribúcií pod hrozbou trestu smrti, používanie teroru, trestanie Poliakov za pomoc Židom, zabíjanie nevinného civilného obyvateľstva – Poliakov, Židov a Slovákov je hodné pomenovania „Konali správne“? Hlas zaznel i z radov odbornej verejnosti, keď vyhlásenie vydali historici Spišského dejepisného spolku, ktorí sa domnievajú, že „takéto konanie nemožno považovať za správne a glorifikácia Jozefa Kuraša, ktorý má na rukách krv množstva nevinných obetí a propagácia jeho činov môže mať v konečnom dôsledku za následok eskaláciu napätia a šírenie nenávisti, čo iste nie je v záujme dobrého spolužitia rôznych etník na mnohonárodnostnom Spiši, akým vždy tento región bol.“ K protestom sa pridala taktiež Matica slovenská.

A zatiaľ, čo odborníci i potomkovia obetí bijú na poplach, NBP naďalej predáva pamätnú mincu s portrétom človeka, ktorý má na rukách krv mnohých nevinných obetí, pričom navyše sugeruje, že takéto konanie je správne. V tomto prípade však už nejde len o obyčajnú mincu, ale je potrebné sa vážne zamyslieť nad tým, aká budúcnosť nás čaká, ak naša spoločnosť bude produkovať a ochotná tolerovať vytváranie mýtov a oslavovať činy, ktoré sú založené na etnickej nenávisti, svojvôli a bezbrehom násillí?

Rozprávkový kus zeme, objavil som

Obklúčený kopcami, kde vždy zelené stromy svoj domov majú, vietor a búrku nepoznajú. Ich vrcholce do neba siahajú, objímajú sa, to úctu nebu vzdávajú. Sú plné obyvateľov, čo Pán pred príchodom človeka, ktorému slobodnú vôľu dal, stvoril. Bolo slnečné ráno, keď som do raja na zemi zabľúdl, obkolesili ma, ich úsmev nepoznám, ale oči im žiarili. Jeden z nich zavýjaním prehovoril a otázku mi dal. Ako je to vo vašom svete, kde úctu k blížnemu nepoznáte, kde deti od hladu zomierajú, dokonca ešte nenarodené zabijajú. Vraj kamenné múry medzi sebou stávajú a železnými obludami, čo na boj sú prichystané, sa obklúčujú. Žeravé plyny, čo továrenské komíny chrlia, aj našu strechu prežierajú a cez deravú strechu ohnivú lúče slnka prenikajú. Je to pravda, že ani moriam pokoj nedáte? Mám tam priateľa morského koníka, ktovie či vrtá veža naňho

nenarazila. My odpad u nás v raji nemáme, pod s nami na prechádzku, nič nie je porušené. U vás blahobyť vládne, odpadu pribúda, vrah sused ho k susedovi cez kamenný múr prehadzuje a takto ho pozdravuje. V riekach už u vás rybky neplávajú, voda je zamorená odpadom, čo doma vyrábate. Ja vlk i ostatní kamaráti moji, sme šťastní, že náš Stvoriteľ nám slobodnú vôľu nedal, ale sám nás riadi. Kradnúť nemôžeme, lebo ruky nemáme. Tvrdíte, že vo vašom svete sa nekradne, ale premiestňuje. Keď žobrák jablčko zo záhrady odtrhne, hlad ho ženie, za mreže ho dáte, on vlastne šťastie má, hľadať nebude. Keď vypočítavcom, fabriku cez noc premiestni, hovoríte, že šikovný je.

Hovoríte, že Božie súdy sa neponáhľajú, ale aj tie vaše dosť času majú, občas samé vypočítavcom pri premiestňovaní pomáhajú. „Pomôž si človeče ako môžeš.“

Monarchov do čela staviate, ktorí v úvode vládnutia hovoria, že spravodlivosť je ich cieľ. Národ zabúda, že valov je len jeden, len tí, čo ho vyprázdňujú sa menia. Blahobyť je váš cieľ, zabúdate, že do skazy vedie rodinu, národ ba i svet. Rodiny sa vám rozpadávajú, spolky tých, čo sa radi majú vznikajú, na čele národa, nemravníci stoja. Hodujú aj tí, čo v chatrčiach svoj domov majú, dajte nám robotu, len tak zo špásu volajú. Muži i ženy do sveta odchádzajú, „Chlieb náš každodenný daj nám Pane,“ mnohí ku svojim rodinám sa už nevrátia, láska kvitne aj mimo chotára.

My, čo v Božej prírode domov máme, keď sa nespamätáte, aj nás pochováte. Aj tak šťastie máme, zatratenie nás nečaká. Vlč sa nadychoľ a zvolal, aké šťastie máme, že slobodnú vôľu nemáme.

Milan Budzák

Volby do Národnej rady Slovenskej republiky

Informácie pre voliča

I

Dátum a čas konania volieb

Volby do Národnej rady Slovenskej republiky sa konajú
v sobotu 30. 9. 2023 od 7:00 do 22:00 h.

II

Právo voliť

Právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky má občan Slovenskej republiky, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕšil 18 rokov veku.

Prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia, ak osobitný zákon v čase pandémie neustanoví inak.

III

Právo byť volený

Za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky môže byť zvolený občan Slovenskej republiky, ktorý najneskôr v deň konania volieb dovŕšil 21 rokov veku a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Prekážkou práva byť volený je

- výkon trestu odňatia slobody,
- právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

IV

Spôsob volby

Volič môže voliť na území Slovenskej republiky

- vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, alebo
- v ktoromkoľvek volebnom okrsku na základe hlasovacieho preukazu.

Volič môže voliť mimo územia Slovenskej republiky poštou, ak

- nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a bol na základe žiadosti zapísaný do osobitného zoznamu voličov,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v čase volieb sa zdržiava mimo jej územia a bol na základe žiadosti zapísaný do osobitného zoznamu voličov.

V

Hlasovací preukaz

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu. Obec na základe žiadosti vydá najskôr 45 dní pred dňom konania volieb (t.j. najskôr 16. 8. 2023) voličovi hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne s poznámkou o vydaní hlasovacieho preukazu. Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku.

Bližšie informácie o možnosti vydania hlasovacieho preukazu sú uverejnené na webovom sídle Ministerstva vnútra Slovenskej republiky www.minv.sk/?nr23-preukaz

VI

Volba poštou

Volič, ktorý nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v čase volieb sa zdržiava mimo jej územia, môže požiadať najneskôr 52 dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 9. 8. 2023) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o voľbu poštou, a to elektronicky (prostredníctvom služieb informačného systému pre voľbu poštou alebo prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy) alebo v listinnej podobe.

Bližšie informácie o voľbe poštou sú uverejnené na webovom sídle Ministerstva vnútra Slovenskej republiky www.minv.sk/?nr23-posta

Informácie k voľbám do Národnej rady Slovenskej republiky sú uverejnené na webovom sídle
Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
www.minv.sk/?volby-nrsr

MESTO SPIŠSKÁ STARÁ VES S FINANČNOU PODPOROU PREŠOVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA
VÁS SRDEČNE POZÝVA NA

DNI MESTA

Spišská Stará Ves

15. ROČNÍK

15. 7. 2023 SOBOTA

8:00 ROZHOVORY S PRÍRODOU

časť I. – krúžkovanie spevavcov
(areál za telocvičnou ZŠ)

9:15 ŠACHOVÝ TURNAJ

O pohár primátora mesta (areál gymnázia)

13:00 90. VÝR. VZNIKU FUTBALOVÉHO KLUBU

TJ DUNAJEC (futbalové ihrisko)
Futbalový zápas „Starých pánov“
Súťaž v kopaní penáľt

17:00 BOWLINGOVÝ TURNAJ

(Pizzeria Taverna)

18:00 GUROL'SKÉ POŠODKY

VÝBER TOHO NAJLEPŠIEHO – Divadlo RAMAGU
(amfiteáter pri KD)

20:00 TANEČNÁ ZÁBAVA

S DJ MARTINOM
(diskohala reštaurácie NOVA)

SPRIEVODNÉ PODUJATIA POČAS SOBOTY A NEDELE

- Galéria Ferdinanda Katonu
- Infocentrum Pienap-u
- Výstava prác žiakov ZUŠ (vestibul KD)

16. 7. 2023 NEDEĽA

9:00 STAROVESKÝ JARMOK

8:00 PUTOVNÁ VARECHA – prezentácia súťažných družstiev

9:00 SÚŤAŽ VO VARENÍ

TRADIČNÉHO KOTLÍKOVÉHO GULÁŠU
(areál reštaurácie NOVA)

9:30 SVÄTÁ OMŠA (amfiteáter za KD)

10:30 ROZHOVORY S PRÍRODOU

časť II – POZNAJ a CHRÁŇ (parčík pri ZŠ)

10:30 13. ROČNÍK HASIČSKEJ SÚŤAŽE

O putovný pohár primátora mesta, kategória MUŽI, kategória ŽENY
(Štúrova ulica)

10:30 LETNÉ ANIMAČNÉ AKTIVITY

(areál za KD a areál reštaurácie NOVA)
TVORIVÉ DIELNE, maľovaná tvár, nafukovacie atrakcie
- Poľovníci deťom /areál reštaurácie NOVA/
- Súťaž v streľbe zo vzduchovky
- Súťaž v lukostreľbe

11:00 PREZENTÁCIA KYNOLÓGICKÉHO KLUBU

ukážky výcviku psov (areál za KD)

13:00 POĽOVNÍCKY GULÁŠ

ochutnávka tradičného poľovníckeho
- ochutnávka súťažných gulášov (areál reštaurácie NOVA)
- Staroveská kuchyňa - ochutnávka tradičných jedál (areál za KD)

14:30 VLASTA MUDRÍKOVÁ a jej hostia

(vystúpenie známej heligonkárky)

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE „Putovná varecha“

BASAWELL

(vystúpenie ľudovej kapely s východňarským temperamentom)

Mesto
SPIŠSKÁ STARÁ VES

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ.
V PRÍPADE ZĽÉHO POČASIA BUDÚ KULTÚRNE PROGRAMY V KULTÚRNOHOM DOME.